

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 7. Priuare adhuc fructibus beneficiorum Ecclesiasticorum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

tanquam reus in iudicium vocatur, potest Procuratorem instituire: quod manifestum est cit. cap. Intelleximus. Neque consentaneum est, ut prohibeatur facere, quæ ad legitimum defensionem suam pertinent.

Vndecimum est, non posse administrare non modo spiritualia; sed neque temporalia, iuxta D. Anton. 3. par. tit. 24. cap. 76. vers. 15. & Panorm. ad cap. Pastoralis, De appellationibus num. 18.

Addi potest duodecimum, quod excommunicatus non toleratus nequeat beneficia dare in commendam.

Et decimum tertium, quod nequeat dare coadiutorem.

Et decimum quartum; quod nequeat quem beneficio priuare.

Et decimum quintum; quod nequeat postulare, aut nominare ad beneficium.

Et decimum sextum, quod possit indulgentias conferre.

Ac postremo, quod executor constitutus non possit prouidere de beneficiis: hæc enim omnia requirunt vñ iurisdictionis, quo excommunicatus priuatur. Vide Vgol. in cit. tab. 2. cap. II. §. 2. Et adde si lubet quæ Suarez tom. 5. disp. 14. late persequitur de priuatione vsus iurisdictionis Ecclesiasticæ ob excommunicationem maiorem.

34. Iam vtrum validi sint antecitati actus, si excommunicatus contra Ecclesiæ prohibitionem se illis ingerat, late disputatur à Panorm. ad cap. Veritatis, De dolo & contumacia, à Felino ad cap. Ad probandum, De sentent. & re iudic. ab Angelo. Excommunicatio vlt. n. 19. à Sylu. Excommunicatio, 3. n. 2. & sequentibus, ab Alphonsa Castro lib. 2. De lege pœnali, cap. vlt. concl. 2. vers. Alterum; & passim ab Vgolino in tab. 2. De censuris. Sed quia id magis pertinet ad forum externum quam ad internum, cui hæc doctrina seruit, breuiter tantum monebimus; habentem officium publicum si in excommunicationem incurrat, ea quæ ante ipsius denunciationem, & dum adhuc ab Ecclesia toleratur geruntur ab ipso, ratione eiusdem publici officij, seu quatenus habet publicam autoritatem, valida esse. Quod communiter probant à simili: quia quantumuis seruus nō possit esse Iudex, valent tamen quæ dum pro libero habetur, ab ipso geruntur ratione publici officij, ex cap. Infamis, 3. q. 7. & ex lege Barbarius, ff. De officio Prætoris. Quæ vero geruntur post denunciationem excommunicationis, inuvalida esse: quia nimirum tunc excommunicatio plene obtinet suam vim priuandi excommunicatum vsu publici officij. Quod idem iudicandum est de excommunicato ob notoriam Clerici percussione, qui sicut denunciatus ponitur in numero eorum qui non tolerantur ab Ecclesia, vt habetur in seq. cap. vlt.

35. AN autem mortaliter peccat excommunicatus ingerendo se illis actibus? Caiet. in verb. Excommunicatio cap. vlt. vers. Vbi scito, ait non esse adeo clarum, videri autem rationabile non peccare mortaliter, nisi tali usurpationi officij, aliquid ex suo genere mortale se immisceat: sicut se immisceat, inquit ille, cum excommunicatus iudicat: quia tunc incidit in vsurpatum iudicium, quod est peccatum mortale ex suo genere: quoniam per illud iniuriam facit, tum iis quos iudicat exercens in eos potestatem, quam & ligatam habet, & prohibetur exercere: tum etiam communitati, cuius actum grauem sibi inique vsurpat. Quæ ratio etiam Soti in 4. dist. 22. quest. prima, artic. 4. colum. 5. Similiter se immisceat, cum ipse eligit beneficia, aut ea confert: quia facit iniuriam aliis electoribus, & collatoribus, quorum numerum iniuste auget. Ita Caiet.

CAPVT VII.

Priuare adhuc fructibus beneficiorum Ecclesiasticorum.

SVMMARIVM.

36. Vnde constat de tali priuatione, & quod excommunicatus ipso facto illam incurrat non expectata Iudicis sententia.

37. Aliquot corollaria inde deducta.

38. Obligatio restituendi fructus perceptos in excommunicatione, non tollitur per obtentam abolutionem ab excommunicatione.

39. Non potest excommunicatus ex fructibus sui beneficii sui subuenire: & moderationes cum quibus id accipiendum est.

40. Vt fructus percepti in excommunicatione retineri possint, oportet dispensationem.

41. Quod in hac re fructibus beneficii dicitur, pari ratione dicitur est de aliis fructibus Ecclesiasticis.

42. Cui cedere debent fructus ipsi restituendi.

36. **E**xcommunicatum maiore excommunicatione non facere fructus suos si beneficium habeat, tradunt tum aliorum Vgolinus meminit tab. 2. cap. 12. num. 1. etiam Palud. in 4. distinct. 18. quæst. 4. in 2. effect. & Caiet. verbo Excommunicatio, cap. vlt. §. Vbi scito (qui & docet illum peccare mortaliter faciendo suos eisdem fructus, propter iniustitiam quam in eo committit) probaturque ex cap. Pastoralis, De appellacionibus: cuius finis sic habet. Illi proventus Ecclesiastici merito subtrahuntur, cui Ecclesiæ communitio denegatur. Sicque ea verba accipit ibidem Panorm. num. 17. Reiciens quod glossa eiusdem cap. docet, excommunicato non subtrahi redditus beneficii, nisi hoc sit expressum in sententia: seu, quod idem est, excommunicatum non esse ipso facto priuatum fructibus sui beneficii: sed per Iudicis sententiam debere priuari. Cuius contrarium præclare ostendit Suarez tom. 5. disp. 13. sect. 2. vt & Vgolinus lococitato. Ratio vero præcipua est: quod memoratis verbis Summus Pontifex significet, eam de qua loquimur priuationem in excommunicatum cadere eo ipso quod Ecclesiæ communitio ei denegatur: in quam denegationem ipso facto, nulla expectata Iudicis sententia, incurritur per excommunicationem: vt pote trahentem secum, ex eodem cap. Pastoralis, suam executionem. Adeo vt eadem memorata verba non sint interpretatione referenda ad ius, ex quo Iudex sententiam proferre debeat: sed ad executionem, qua excommunicato per separationem ipsius ab Ecclesiæ communitio, fructus beneficiorum subtrahuntur de facto; ita vt illos non faciat amplius suos. Quæ interpretatio cum sit communis, vt iidem auctores annotant; certum est magnam autoritatem habere debere in praxi pro conscientiarum securitate.

37. **E**X HAC autem doctrina multaliter inferre. Ac primo, quod Vgolinus in eodem num. 1. habet ex Panorm. ad memoratum cap. Pastoralis, num. 6. illud incommodum habere locum (quod satis aperte deducitur in ex cod. cap. Pastoralis) quantumcumque; ass. rat. qui se iniuste excommunicatum, & ideo appellet. Secundo, quod idem refert ex Innocentio ad cap. 1. verb. Episcopatum De iudicis, locum item habere tam in Clericis maioribus & Episcopis, quam in minoribus seu simplicibus beneficiariis. Tertio, quod tractat Suarez in citata sect. 2. num. 10. locum quoque habere non modo in excommunicatis denunciatis, & notoriis percussoribus Clericorum: sed etiam in omnibus aliis maiori excommunicatione irretitis: quia per Extravag. nter. Ad euitanda, in nullo consultum est priuatæ utilitati excommunicati; vt patet ex illius expressis verbis apud Nauar. in Enchir. cap. 27. num. 35. Vnde & tales cum cuiusmodi fructus non faciant suos, tenentur eosdem tanquam alienos iniuste detentos, restituere non expectata Iudicis executione.

38. Quibus adde cum eodem Vgolino ibidem vers. Sexto ex Rebuffo: quod nec absolutio à censuris quam Summus Pontifex dare solet ei cui confert beneficium, liberet excommunicatum à proposito incommodo: quia talis absolutio prodest solum quoad collationem: ideoque excommunicatus sic absolutus, non faciet ob illam fructus suos: quia priuatio fructuum beneficii distincta est ab impedimento acquisitionis beneficii; de quo dicitur in sequenti capite.

42. Adde idem cum eodem; neque obtenta abolutione, excommunicatum facere suos fructus quos percepit tempore excommunicationis. Id quod post glossam final. ad cit. cap. Pastoralis; habent D. Anton. 3. par. tit. 24. cap. 76. in effectu 9. & Sylu. in verbo Excommunicatio tertio, num. 1. vers. 9. Ratio vero est: quia absolutio tollit tantum excommunicationis, in eum, non item detrimentum ex eo facta, quæ ad terrorem contumacium relinquuntur: eo quod facilitas ve-

niz, in-

REGINA
DE
PRAE
TORI
E. V

nia, in centum prebeat delinquenti, ut dicitur in fine cap. Est iniusta, 2. quæst. 4.

Adde adhuc cum eodem Vgolino paulo superius, nec excommunicatum posse ex fructibus beneficii ea capere quæ sibi sint ad sustentationem necessaria, ex glossa citata: quanti sequuntur Nauar. in Enchir. cap. 25. num. 124. & Couar. lib. 3. var. ar. resol. cap. 13. num. 8. vers. 12. & alij quorum idem Vgolinus meminit, & quibus accessit Suarez in cit. scilicet 2. n. 12. & alij quot seqq. Ratio autem est, quia censetur se talibus propria voluntate priuare, cum ei liberum sit à contumacia desistendo, absolutiois beneficium obtinere.

VERVM TAMEN id intelligendum est cum aliquot moderationibus. Prima est, si fame alias periturus sit: quia illi subueniri debet, tanquam ei qui adhuc poterit ad Ecclesiam redire, prout habeat antememorata glossa. Adde quod in tali necessitate constituto sit sub peccato mortali subueniendum: argum. cap. Pafce, & cap. Non satis, dist. 86.

Alteræ moderatio est, ut si excommunicatio sine iusta causa in eum lata sit, possit excommunicatus suos fructus facere in conscientia prout notant D. Anton. & Syluest. locis antea citatis, & Palud. in 4. dist. 18. quæst. 4. in 2. effect. & alij apud Vgolin. in cit. cap. 12. num. 4. Et ratio est: quia qui non deliquit, pena affici non debet. De qua re Suarez in cit. scilicet 2. num. 19. & 20.

Tertia moderatio est, ut illud habeat locum pro eo solummodo tempore quo excommunicatus est in mora petende, & procurandæ absolutiois, iuxta Caiet. verbo Excommunicatio, cap. vlt. vers. Vbi scito, & Nauar. cap. 25. nu. 124. Et ratio est quæ prædicta glossa indicat: quia ideo in nullo est prouidendum excommunicato de victu (sicut prouidetur deposito, eo quod non possit fructus beneficii sui amplius recuperare) quia cum positum sit in ipsius potestate respiciendo talibus fructibus frui, vult contumax perseverare in contemptum clauitum Ecclesiæ.

Quarta moderatio est: ut illud non habeat locum in fructibus perceptis ante excommunicationem, neque in fructibus patrimonij, quod ipsi excommunicato fuerit pro titulo assignatum: nec in fructibus beneficii, qui creditoribus Clerici, ante ipsius excommunicationem assignati essent. Nec item quando consuetudo est in contrarium, ut scilicet Clerici excommunicati non priuentur fructibus suorum beneficiorum. Ita secutus alios per ipsum citatos, docet Vgolinus in citato num. 4. versus finem. Subiungens percipientem dictos fructus contra ius & consuetudinem, nec irregularitatem propterea fieri, nec priuari suo beneficio. Huc spectant dicenda in seq. tractat. num. 19.

Vltima moderatio est: ut excommunicatus post obtentam absolutioem, obtineat ab eisdem beneficii ordinario collatore dispensationem super fructibus perceptis tempore excommunicationis, prout post Palud. in 4. dist. 18. q. 4. in 2. effect. tangit D. Anton. 3. part. tit. 24. cap. 76. in effect. 9. simul admonens id esse intelligendum cum exceptione: nisi tempore quo electio, aut collatio, aut confirmatio beneficii facta illi est, fuerit excommunicatus: quia tunc nullum ius acquisiuit; ideoque non sufficit talis dispensatio; sed requiritur noua collatio; pro quo vide dicenda in seq. num. 49. 50. 51. & 53.

CÆTERVM quæ de fructibus beneficii in hac re dicuntur, dicenda sunt pariter de quibuscumque fructibus Ecclesiasticis, ut in eod. cap. 12. num. 2. admonent Vgolinus, & in sequenti num. 21. Suarez: quia in omnibus eadem ratio valet; vnde, inquit Vgolinus, non potest excommunicatus pensiones exigere, nec oblationes recipere: nec id quod ob emphyteusim præstatur Ecclesiæ, & multo minus quotidianas distributiones habere, quæ nec iis qui studiorum causa à Diuini officij absunt, dantur, ex cap. Licet vobis, De præbendis.

Si quæras, cui cedant dicti fructus quos excommunicatus capere non potest? Idem Vgolinus post plures alios quos commemorat in sequenti num. 3. respondet, ex illis esse procurandum ut aliquis ipsius excommunicati munera obeat, præstando officium quod debet suæ Ecclesiæ, ne ea detrimentum patiat, diuinaque intermitantur; sique aliquid fuerit reliquum, in alium eiusdem Ecclesiæ vsum conuertatur, exceptis distributionibus: quando consuetudo habet ut de-

negatæ iis qui à diuino officio absunt, accrescant iis, qui præsentibus absunt. Videri potest Suarez in eodem loco nu. 21. & sequentibus.

CAPVT VIII

Excommunicationem maiorem impedire beneficii acquisitionem.

SVMMARIVM.

- 43 Huius effectus probatio.
- 44 Inualida est collatio beneficii facta excommunicato.
- 45 Excommunicatus ad beneficium nec elegi potest, nec presentari, nec potest facere beneficii permutationem, nec potest ei conferri pensio, nec pro eo impetrata litera ad beneficium valent.
- 46 Quomodo hæc ipsa sint accipienda.
- 47 Locum habent etiam si excommunicatio sit iniusta, dummodo valida.
- 48 De quibusvis beneficiis sunt intelligenda: & quod mortaliter peccat excommunicatus accipiendo beneficium.

Hic effectus habetur aperte ex cap. Postulatis, De Clerico excommunicato ministrante, cum dicitur; Clericis excommunicationis vinculo innodatis, Ecclesiastica beneficia conferri non possunt, nec illi valent ea licite retinere, nisi forte fuerit cum iis misericorditer dispensatum. Aperte etiam sequitur ex eo quod ante in cap. 5. habitum est, excommunicatum priuari vsu officij publici, & per consequens ipso officio: quia hoc propter illum est. Sequitur, inquam, ex eo, quod beneficium item est etiam propter officium: argum. cap. Cum secundum Apostolum, De præbendis. Ideoque sicut excommunicatio maior reddit incapacem officij Ecclesiastici, reddet & beneficii. De qua tota re Couar. ad cap. Alma mater, 1. par. §. 7. quinque primis numeris: & post ipsum alios quoque citans Vgolinus De censuris, tab. 2. cap. 13. §. 1. ac Suarez tom. 5. disput. 13. sect. 1. bene differunt. Paucis autem perstringemus quæ illi tractantur latius.

PRIMUM EST: collationem beneficii factam excommunicato, esse nullam per cit. cap. Postulatis: & ita communiter tenent Doctores, quorum plures Vgolinus commemorat sub initium citatis §. 1. Addens id ipsum esse amplian dū vt procedat. Primo, siue lata sit excommunicatio à iure, siue ab homine, cum in citato cap. Postulatis, Summus Pontifex absolute & sine distinctione loquatur. Deinde, quia eadem vis est maioris excommunicationis à quocumque feratur valide.

Secundo, vt procedat quantumuis talis collatio facta sit motu proprio: motus enim proprius, inquit Couar. in memorato §. 7. num. 2. vers. Quarto: licet alioquin multa operetur ad tollendam surreptionem, non inducit tamen dispensationem aliquam, nec tollit vim, quod quis patitur, & ex quo impeditur iure obtinere illi conferri. Excipe, nisi Summus Pontifex non ignarus impedimenti, quod quis habet scienter ei motu proprio beneficium conferat: quia tunc censetur tacita quadam dispensatione tollere eiusmodi impedimentum.

Tertio, vt procedat quantumuis excommunicatus tempore collationis fuerit de iis qui tolerantur ab Ecclesiâ, per Extravag. Ad Euitanda. Cum enim ea constitutio nihil faueat excommunicatis, vt iam antea monuimus, vetera iura quoad eos sunt adhuc omnino obseruanda. Adde etiam siue fuerit excommunicatus in ead. diocesi, in qua est beneficium, siue ab alio. Quarto, vt procedat quantumuis postmodum secuta sit legitima absolutio ab excommunicatione: quia ex eo collatio habet, vt sit nulla, quod tempore excommunicationis sit facta, neque ex absoluteione vires assumat; sicut ex aduerso, nec si talis collatio facta esset alicui, quo tempore nondum erat excommunicatus, ea censetur nulla esse, ob excommunicationem superuenientem, vt in memorato nu. 2. vers. 8. Couar. notat. Quinto, vt procedat quantumuis excommunicatus ignorauerit tunc se excommunicatum esse. Rationem reddit Couar. num. 3. vers. 10.